

Opinnäytetyö (AMK)

KUVATAIDE

2019

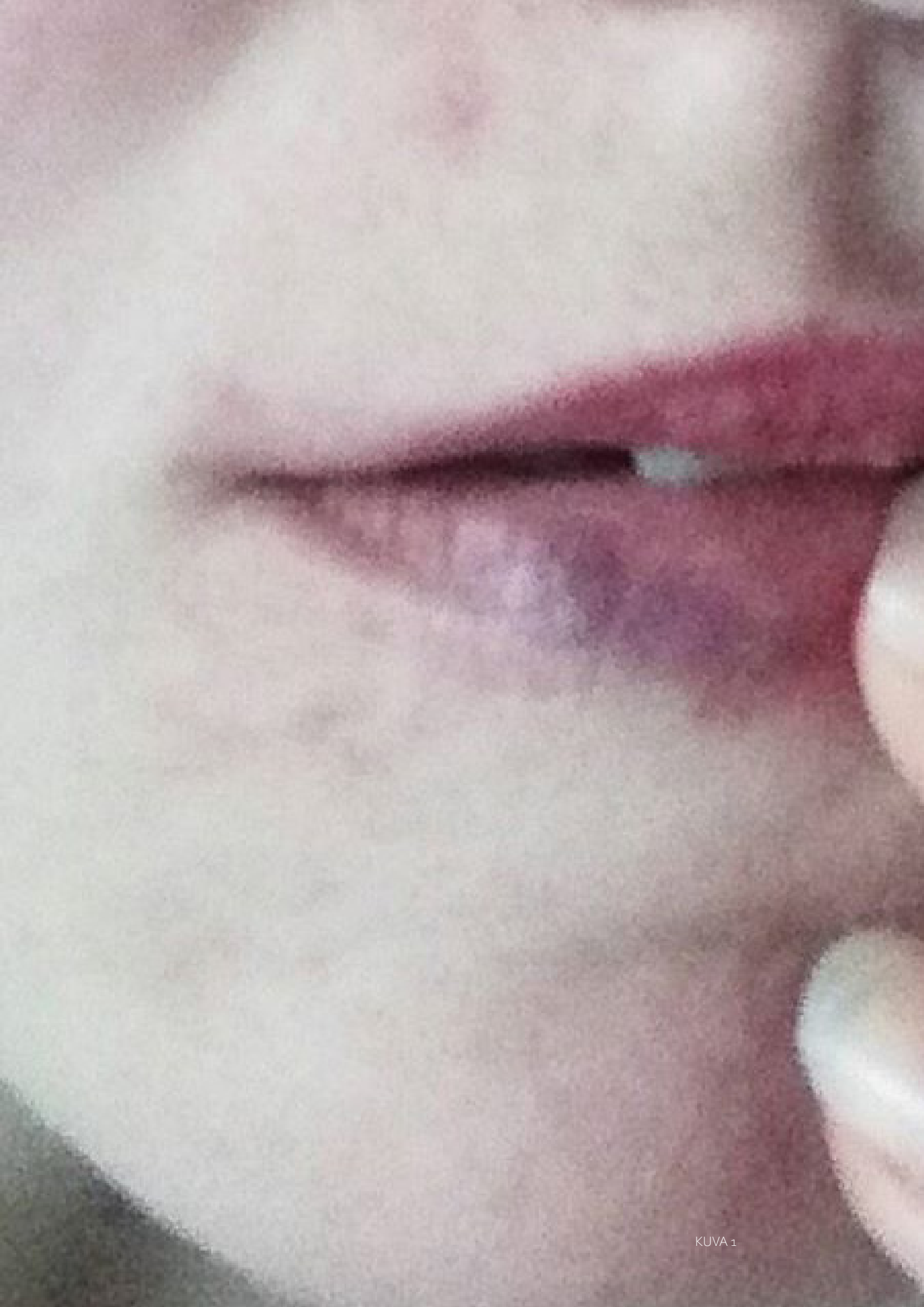
ELINA HÄMÄLÄINEN

EXÄT

RANNALLA

EX ON THE

BEACH

OPINNÄYTETYÖ (AMK) | TIIVISTELMÄ
TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
Kuvataide
2019 | 31 sivua

ELINA HÄMÄLÄINEN

EXÄT RANNALLA

Tässä opinnäytetyössä ollaan ihastuneita, rakastuneita, vihaisia, kateellisia, riudutaan tuskassa ja näytellään välinpitämätöntä. Teksti koostuu mieleenpainuneiden hetkien ja suhteiden muisteluista sekä analysoinnista, ja etenee lineaarisesti ihastumisesta eroon. Ensimmäisessä luvussa toivoa on vielä jäljellä. Toisessa luvussa yritetään päästää irti, kun toivoa ei enää ole ja kaikki on menetetty.

ASIASANAT:

viha, rakkaus, skandaali, draama, kohu

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Fine art
2019 | 33 pages

ELINA HÄMÄLÄINEN

EX ON THE BEACH

In this bachelor's thesis the protagonist is infatuated, in love, angry, jealous, wasting away in pain and acting indifferent. The text is based on memorable moments, reminiscing relationships and analyzing. It proceeds lineary from the moment of falling in love to breaking up. In the first chapter, hope is still there. The second chapter is about trying to let go, when all hope is lost and everything is gone.

KEYWORDS:

angry, love, scandal, drama

SISÄLLYS

Johdanto	5
Rakas	7
Ero	14
Loppu	29
Lähteet	31

KUVAT

KUVA 1 Nimetön, 2017	2
KUVA 2 Elämäntilannepolkka, 2017	5
KUVA 3 Takiainen, 2019	7
KUVA 4 Sinä vihaat perunaa, 2019	9
KUVA 5 Nimetön, 2019	15
KUVA 6 Nimetön, 2019	17
KUVA 7 Omakuva kukkana II, 2017	21
KUVA 8 Eronneena Kouvolassa, 2017	24
KUVA 9 Nimetön, 2017	27
KUVA 10 Nimetön, 2017	31
KUVA 11 Nimetön, 2018	33

JOHDANTO

Rakkaussuhteet, ne vaikuttavat kaikkiin elämäni osa-alueisiin ratkaisevasti, myös taiteeseen. Mikään (epäonnistuminen / onnistuminen työssä, suhteet ystävien tai perheen kanssa) ei saa minua sellaiseen epätoivoon tai hurmioon kuin ihminen, jota kohtaan tunnen viehätystä. Se on raastavaa ja ajaa hulluuteen.

Kirjoitan teosta, en teoksista. Kerron tarinaa tarkastellen omia ihmissuhteitani mielenpainuneiden tapahtumien ja sattumusten kautta ihastumisesta eron jälkeiseen sekoamiseen ja suruun. Teksti käy keskustelua muun muassa Roland Barthesin *Rakastuneen kielellä* ja Rakel Liehun *Helene* kanssa.

Miksi? Miksi? Miksi? MIKSI? Miksi en voi olla tärkein? Miksi kokoajan itkettä? Miten sinä saatoit? Miten minä saatoin tuntea niin vahvasti mutta hän ei? Miksi ajattelen vieläkin? Miksi hän soitti lentokentältä, vaikkei ollut enää mitään sanottavaa? Miksei saa olla sekaisin? Miksen koskaan saanut tiskata hänen luonaan? Milloin täytyy ymmärtää lähteä (hänen luotaan tai kokonaan)?

*“Tuskin on mitään muuta yritystä, joka aloitetaan niin suurin toivein ja niin suurin odotuksin ja joka kuitenkin niin säännöllisesti epäonnistuu kuin rakkaus.”
(Fromm 1956, 19)*

RAA

KAS

Katsoit minuun kuin hullu. Nyt se tapahtuisi. Pian tulisit luokseni tanssilattialle. Ensimmäiset sanat. Viimeinkin.

“En voi uskoa, että olet täällä” sanoit, me istumme kotonasi katon rajassa ja lattiat olivat täynnä muuttolaatikoita, joita selittelit hätääntyneenä.

Ensimmäisenä aamuna sängyssäsi pyysit minun pitävät sinusta kiinni. Minua alkoi ahdistaa. *Pakko mennä*. “Saanhän soittaa”, pyysit ovella. “Saanhän soittaa tänään”. Myöhemmin kerroit tallentaneesi numeroni puhelimeesi nimellä *tyttö*, sillä et muistanut nimeäni.

Olit istunut siinä koko illan. Esitys loppui. Kävelin ohitse, mutta tervehtiminen olisi vaatinut liikaa rohkeutta. Leikin puhuvani puhelimeen. Yritin pelata aikaa, en halunnut lähteä kotiin, mutta mitä muutaakaan olisin voinut tehdä, koska ei ollut tupakkaaakaan. Kävelit ulos tien yli pyöräsi luo. *Noniin sinne meni*. Mutta palasit pyörää taluttaen viereeni. Siinä kadulla me tuijotimme kirjastoa viiden metrin päässä toisistamme ja seisoiimme vain. Sanoin myöhemmin pelästyneeni, että poistuisit paikalta. Sinä sanoit, että ketjut olisivat lähteneet heti alkuunsa irti, jos olisin lähtenyt kävelemään perääsi.

Unessa tajusin, että kylpyhuoneessa on sittenkin ikkuna. Mietin innoissani, että siihen voinkin sitten laittaa saniaisen. Unissani ei yleensä tapahdu hienoja asioita; usein olemme pettäneet toinen toisiamme. Seuraavana päivänä olemme hyvin loukkaantuneita. On vaikeaa antaa anteeksi.

Mikään ei ollut tavallista kanssasi. Ei yhdessä kokkailua, ei TV:n katselua, ei päämäärätöntä makoilua puistossa, ei sipsien eikä jäätelön syöntiä, ei missään tapauksessa joululahjoja, ei yhteisiä tuttavuuksia, ei silitystä, ei yhteisiä ruokaostoksia (kerran kävimme kyllä treffeillä citymarketissa, meillä oli ostoskärkyt ja kärryissä oli yksi hammastahna), ei yhteisiä vierailuja kirjastossa eikä yhteisiä aamiaishetkiä.

Vain yhden kerran teit minulle aamiaista. Oli juhannuspäivä. Aamiaiseen kuului uppomunia, höyrytettyä parsaa ja shampanjaa.

Minulla on ongelmia luottaa. Järjellä luotan kyllä, tunteet ovat asia erikseen. Luotan sinuun. Luotin häneen. Jopa siihen, joka ei ehkä ollutkaan luottamuksen arvoinen. Aivot menivät sitä enemmän sekaisin, mitä enemmän ajattelen. Vaadinko liikaa? Eikö minulle mikään riitä? Ei riitä, vaikka saavuttaisit maksimaalisen täydellisyyden huiipun: toisit kukkia ja rakastelisit minua metsässä. Mikään teko ei anna tarpeeksi suojaa suhteellemme, sillä päässäni on reikä, josta se kaikki valuu ulos. Jäljelle jäänyt tyhjiö täyttyy epäilyksillä ja harhaisella pelolla. Minä tarvitsen lätäkön, jossa rypeä, muuten ei elämä tunnu tarpeeksi.

Oikeasti minä olen se, johon en luota. En luota, että olisin tarpeeksi, jotta jaksaisit pysyä luonani. Pään ympärillä kiristää. Olen epäkiinnostava, epäsiiveellinen ja lisäksi olen alkanut nalkuttaa.

Emme tunteneet. Olin kyllä nähnyt sinua useasti koulun käytävällä, bussipysäkillä tai Kirjastonsillalla keskellä yötä. Otin sinuun yhteyttä humalassa yhden aikaan yöllä syntymäpäiväjuhlassani. En tiennyt mitä kirjoittaa viestiin, joten kirjoitin vain *moi*.

Kun ensimmäisen kerran näimme kahden, menimme kuppilaan ja mietin kauhuissani ensimmäisenä jonossa, kuuluuko minun tilata kahvia vai kaljaa. Tilasin kaljan. Sinä tulit perässä tilaten kahvin, ja minua hävetti paheellisuuteni. Testatakseni haluaisitko minusta kuitenkin nopeasti eroon sanoin lähteväni ostamaan lottoa, sillä kello tulisi puoli kymmenen. Lähdit mukaani, ja maatessamme myöhemmin sängylläni jännittyneen hiljaisuuden vallitessa otit minua kädestä.

Unessa saan tietää, että olet nukkunut salaa exäsi vieressä. Hänen ajattelemisensa herättää ristiriitaisia tunteita. En tiedä onko se vihaa. Vihaan häntä vihaamalla ihmistä sinänsä; enhän edes tunne häntä. Ei hänessä mitään vikaa ole. Vihaan sitä, että en voi olla sinulle kaikkea ja kaikki.

Tunnen, että toisilla on aina vahvempi ote, pidempi historia, enemmän annettavaa, hienostuneemmat mieltymykset ja paremmat sosiaaliset taidot. Tämä ei ole järjen vaan tunteen asia. Puhuminen pahentaisi tilannetta, toisi esiin sairaan epävarmuuden ja rikkoisi ainaisena piikittelynä.

“Mustasukkaisena kärsin nelin verroin: siitä että olen mustasukkainen, siitä että moitin itseäni siitä, siitä että pelkään mustasukkaisuuteni haavoittavan toista, siitä että annan niin tyhjänpäiväisen asian vallata mieleni: kärsin ulkopuolisuudestani, aggressiivisuudestani, hulluudestani ja tavallisuudestani.” (Barthes 1977, 183)

Olisi siis parempi pysytellä hiljaisena. Asia tulee puheeksi hallitsemattomina tunteenpurkauksina, kun jokin poikkeava sattumus on kolahtanut minuun, esimerkiksi tieto exän alastonkuvista hyllyllä rasiassa. Tuijotan sitä aina sängylläsi.

Unessa minulla oli paljon perusteluja tapaamisenne estämiselle. Oikeasti olen kaiteellinen. Minun exäni eivät halua tavata, ja se pudottaa minut nolville vertailussa sinuun. En halua tietää tapaamisistanne, vaikka kysyinkin. Kysyin kohteliaisuudesta.

Alan pelätä jäykkäkouristusta, kun tärisen rööki sormissa parvekkeella hetkeä ennen kuin soitat toista kertaa ja on pakko vastata. En halua sinun luulevan, että viiltelisin ranteita. Et ole ymmärtänyt tilanteen vakavuutta. Luulet minun huijaavan sääliä, sillä olen läheisriippuvainen hullu. Ei se niin mene. Toivon etteivät naapurit kuule itkuista ääntäni, vaikka ei sillä niin väliä. Välistä häpeän heikkoutta.

“Toinen on aina lähtemäisillään: hän lähtee kahdesti, sekä äänensä, että hiljaisuutensa kautta: kenen on vuoro puhua? Vaikenemme yhdessä: kahden tyhjyyden tungos. Jätän sinut kohta, puhelimen ääni sanoo jokaikinen sekunti.” (Barthes 1977, 56)

Kaikki muutkin ovat niin tehneet, joten mikset sinäkin. Kun täysin minusta riippumattomista syistä et ymmärrä ahdinkoani, alan minä puolestani ahdistua lisää siitä ajatuksesta, että olet saanut tarpeeksesi. Pian sinä olet jo poissa.

Kissa reagoi vointini dramaattiseen huononemiseen pissaamalla keskelle sänkyä, ja kierre on valmis.

Minusta tuntuu, että puhuimme aina saunassa. Kaikki suhteen tärkeät etapit tapahtuivat saunassa. Sinulla oli saunavuoro kerran viikossa. Usein saunoimme ennen illan juhlimista. Istuimme jäätyneellä heinikolla suojaisalla takapihalla, mutta kylmä ei tuntunut alkuunkaan pahalta. Pidot minua sylissäsi ja ihmettelit, kuinka saatoin olla kanssasi. Sen hetken näit minut täydellisenä ja kylvin loistossasi.

Minä olisin mieluusti harrastanut seksiä saunassa. Yritimme kerran. Olimme keskellä lumista maisemaa, pimeässä pienessä saunassa, johon hädin tuskin mahduimme. Kätesi osui kuitenkin kipeästi kaljapulloon ja meni filis.

Siinä oli poikkeuksellisen viehkeää leikkistä kemialla, hullua tukahdutettua halua, lopulta orastava rakkaus. Tunnustuksia humaltuneena Halisten metsässä.

Kuuntelimme radiota vuoteessa. Heräsin yllättäen myöhäisen iltapäivän aurinkoon jäsenet nautinnollisen väsyneinä. Radio soi. Katselin rauhallisia nukkuvia kasvojasi pehmeässä valossa. Näytit enkeliltä.

”Läheisyys on myös surua, ajattelin. Jotkut kasvat tekevät minut ymmärtäväisiksi kuin olisin tsaddik, pyhä mies. Ymmärsit kuolemankin, lakkasit pelkäämästä sen karhunkouraa. Kuin sinua ympäröisi sileäksi valssattu lasi, jonka sisään pimeä ei pääse.” (Liehu 2003, 126)

Maatessamme vierekkäin sinulla oli usein hyvin melankolinen ilme.

Hiljaisuus on kestänyt liian kauan. Tiedän, ettei vastausta tule. On yö ja humala on saanut minut sanomaan sen. Lähinnä vain todistaakseni omaa surkeuttani. Todistaakseni, että tunteemme ovat kaukana toisistaan. Antaakseni sinulle vielä mahdollisuuden pysyn hiljaa.

”Itkemällä haluan tehdä vaikutuksen johonkuhun, painostaa häntä (”Katso mitä olet tehnyt minulle”). Voi olla – ja yleisesti onkin niin – että toinen näin pakotteaan osoittamaan armeliaisuutensa tai tunteettomuutensa; mutta tuo toinen voi olla myös minä itse: panen itseni itkemään todistaakseni itselleni, ettei tuskani ole harhaa: kyyneleet ovat merkkejä, eivät ilmaisuja.” (Barthes 1977, 91)

Ensimmäistä kertaa kanssasi itku tulee valtaisalla vyyryllä. Se on viimeinen toivoni. Ainoa tapa edetä. En voi pidätellä sitä. Sinulle järkytykseni suuruus valkenee vasta, kun tulet vihaisena hakemaan minua parvekkeelta; miksi ihmeessä poltan tupakkaa vielä, vaikka olimme jo vuoteessa. Itkun lomassa huudan, että haluan mieluummin kuulla kuolevani kuin kuulla, ettet rakasta minua.

”Jos rakastetuksi tulemisen mahdollisuus selvitetään ja saadaan kielteinen vas-

taus, jää jäljelle paniikki – eikä enää toivoa. Vaihtoehdot ovat tällöin elämä tai kuolema.” (Juntumaa & Juntumaa 1984, 223)

Kun viimeinen mahdollisuus on menetetty, olet yhtäkkiä täydellisen lämmin ja myötätuntoinen. Otat kainaloon ja silität, kun itken paljasta rintaasi vasten. Kuin olisit yksin syypää surulliseen vointiini. Ja niinhän sinä oletkin. Peittelet minut rakastavasti nukkumaan.

Saan kohtauksen, kun vegemakkaraperunat ovat loppuneet ruokalasta. Juoksen maalausaliin ja heitän laukulla pingotettua maalaus kangastani, josta pölähtää suuri pilvi laventelinsinistä pastelliliitua. Et voi ymmärtää hulluuttani. Lähdet syömään paskaa ruokaa, ja minä istun torilla imemässä pummittua tupakkaa ja haluaisin tappa kaikki.

”Minä olen levottomuutta, tuskaa ja onnetoomuutta... Jätä minut, jos lipussasi on rauha!” (L. Onerva 1908, 73)

Odotat minua ovesi ulkopuolella istuskellen portaalla punaviinilasini kanssa kylpytakkini kietoutuneena. Tulen luoksesi koska olen surullinen, tulen luoksesi juomaan viiniä ja istumaan hiljaa lattialla. Nappaat minut alkavasta ahdingosta. Katselet hiljaisena. Suutelet kauniisti, kun istumme sylikkain lattiallasi. Autat minua ylös kuopasta. Suutelet kaulaani ja huuliani mustelmille ja puret tuntuvasti olkapäästä.

Salaisesti olen hieman ylpeä, että sain sinut huutamaan. Se osoittaa sinulla olevan edes jonkinlaisia tunteita minua kohtaan. Tunne se on vihakin. Provosoin sinua hulluuteen. Väitän vastaan. En jaksakaan enää kuunnella selityksiäsi, tyhjiä lupauksia tai lupamattomuutta. Sitä, etten saa sinusta irti kuin yksittäisiä tyhjiä sanoja. Pyörivät kaikki puheesi ja kysymykseni ja loukkaantumiseni muutamalla järkevällä rauhallisella sanalla. Enkä voi sanoa mitään. Tiedän, että minun on lupa suuttua, mutta argumentointitaitoni haihtuvat savuna ilmaan tyynen järkkymättömään sulkeutuneisuuteesi edessä. Pysytkö hiljaisena minun vuokseni, siksi ettet halua sanoa sanoja, jotka satuttaisivat, kuin hiljaisuus muka olisi parempi.

”...olen täällä vain sanoakseni näkemiini – teidän täytyy sanoa, että näen teidät vielä! Ja teidän ei tule kirjoittaa, kuten viimeisessä kirjeessänne – ei pelkästään siksi, että minä tunnen, kuinka paljon teitä rakastan.” (Schreck 2017, 177)

Käännän pääni pois kun suutelet. En luota enää kehenkään. Aika on lopussa. Unohdan ottaa lääkkeitä. Sekoan. Huudan. En mene tanssitunnille. Menen juomaan viiniä avajaisiin paastovatsalla.

Kaiken sen surun rinnalla meidän suhteemme alkoi hiljalleen kuolla. Siitä talvesta muistan kuraiset kadut, kuolemanpelon, sinut itkemässä kirjaston suihkulähteen reunalla, minut siivoammassa kotia, ostamassa sinulle neilikoita, (ymmärrän piristysri-
tysten surkeuden) minut tekemässä kuolleista lumimarjoista kransseja.

KUVA 5

E

R O

Tuskasta saattaa ammentaa, mutta kauhu lamaannuttaa. Sinä teit minuun rauhan. Minä tein sinuun reikiä. Se ei ole reilua ja johti vääjäämättä eroon. Sinä opetit minut siivoamaan. Ajattelen sinua toisinaan, kun vien roskia ulos ennenkuin roska-astiat pursuavat, kun poistan kissankarvoja teippiharjalla petivaatteista tai kun pyyhin kurkkumehuja pöydätä. Juhlien jälkeistä aamusivousta tai tuuletusta ambulanssia odotellessa en kyllä ymmärrä.

Sitten kun erosta on tarpeeksi kauan aikaa, voi rakastetun kanssa hyvin istua kuppilassa, laulaa karaokessa *Rakkauden jälkeen* ja mennä kahdestaan jatkoille yhden hengen istumakylpyammeeseen. Vai voiko sittenkään? Meitä on upeaa katsoa, sillä luemme toistemme ajatuksia.

Exänä on helpompaa olla kuin kumppanina. Eron kamaluuden jälkeen koen arvoni nousevan. Ainakin mikäli exällä ei ole uutta kumppania tai alkuhuuma on ohitse. Sen

jälkeen on uuden kumppanin vuoro kokea mustasukkaisuutta. Ei sillä, että varsinaista vaaraa olisi. Exää ei kannata yleensä ottaa takaisin. Tieto siitä tekee exästä vain entistä haluttavamman.

Kuin olisit kadonnut koko kaupungista. Miksi ylipäättään tällaista mietin, kun voisin vain olla tyytyväinen. Hän lähettelee sinulle sydämiä. Minä en ikinä kehdannut. Ajattelin, että parempi olla cool, jättää mielummin näyttämättä. Olla niinkuin sinäkin olit. Ja kuitenkin olin kaikkea liikaa ja sinulla oli tunteita liian vähän. Halusin ajatella tulevaisuuttamme hulluuteen asti.

Kuinka nautinnollista ja surkeaa uhriutua: Et sinä minulle, mutta hänelle, hänen kanssaan, hänen luonaan. Hän ei varmasti hermostu humalassa, ei provosoi, keskustele kauniisti, hänelle sinulla on enemmän sanottavaa, ja hänellä on varmaan pienemmät tissitkin.

Miksi jätät minut ulos. Onko aihetta vaaraan vai miksi emme voi tavata enää ollenkaan. Poistit minut facebook-kavereista ja sanoit että parempi näin. Olen tottunut olemaan sinulle tärkeä. Nyt kaikki muut kiilaavat ohitse. Olet aina ollut lahjakas unohtamaan. Minäkin olen nykyään ihan ok. Kaikella tapaa. Paitsi sängyssä en koe olevani enää yhtä hyvä. Kalan fleoinnissa en edelleenkään ole yhtään hyvä. Nykyään kalatiskillä tulee aina paha mieli.

Marraskuu on sekoilukuukausi, hän sanoi. Ja olihan se. Se, mikä tuntui ensin hauskalta oli lopulta niin hirveää, etten tiennyt, kuinka toimia tai ketä vihata eniten.

Tuntui kuin ne syyskuukaudet olisivat kestäneet kokonaisen vuoden. Siinä oli vain pari kuukautta. Kuinka siinä olisi voinut ehtiä tutustua. Vaikka sanoitkin rakkauspäisensäi kaikenlaista kauniit hiukset lähellä omiani lakanoilla ja katsoessamme toisiamme yhdessä vessanpeilissä hammasharjat suussa.

Miten olisi voinut toista tuntea ollenkaan. Sen jälkeen tunsin kyllä vihaa. Soitit lenkokenkäältä. En tiedä miksi, koska puhelu ei tuonut minulle mitään. Ei antanut parempaa selitystä, eikä parantanut oloani saati yhteisymmärrystämme. Ei antanut edes kunnollista keskustelua. Miksi soittaa, jos ei ole mitään sanottavaa ja toisen äänen kuuleminen vain kuvottaa?

”Mutta sinä itse etenet ja etenet kuin virran vierivä vesi, ja minä tiedän, että yhtä vähän kuin se, tulette sinä ja sinun rakkautesi koskaan takaisin. Mutta minä ki-

vetyn äänettömäksi rantakalliollani. En tahdo huutaa sinua turhaan takaisin. Enemmän kuin kuolemaa pelkään nähdä silmissäsi kylmää halveksintaa tai sameaa sääliä.” (L.Onerva 1908, 76)

Kaikki olivat ihmeissään ja pyörittivät silmiään: miksi minä hänen luokseen yöksi. Hän oli ainoa, joka vastasi puhelimeen, joten peli oli selvä.

Kun kävelin hänen luokseen, olo oli hieman sekava. Myöhästymisen syyksi kerroin, että kissat piti ruokkia. Olisi hävettänyt sanoa, että kävelin kaksi kertaa kirkkopuiston ympäri, kun en muistanut kääntyä.

Vappuna leikin, etten huomaa sinua, kun tanssin. Teatraalisuudesta olisi tottunut katsoja voinut huomata pelin hengen. Kävelit seinän viereltä luokseni todeten, että surkeasti menee, ja poistuit paikalta.

Myöhemmin viesteissäsi toivoit meidän tapaavan vielä. Haluaisit pyytää minut kotiisi. Lähdin juosten kadulle pää tyhjänä. Huusit kadunkulmasta nimeäni. Mitä oikein luulit? En juossut karkuun, juoksin luoksesi.

Rappukäytävässä painoit minut vakavana tiukasti selkä seinää vasten. Otteesi oli vahva mutta lempeämpi kuin ennen. Luonasi oli kaikki mitä tarvitsin. Luonasi ei ollut enää kylmä. Halusin aloittaa uudelleen, siksi sanoin ne sanat. Ja vain niistä sanoista sinä olit tehnyt päätöksesi.

Välillä on vaikeaa olla ajattelematta sitä. Ja miksipä en saisi ajatella. Kun toisinaan vieläkin toivon törmääväni sinuun. En enää sellaisella tavalla, että vakoilisin tupakkakopista. Kahvilaan ei ole varaa mennä nyt, mutta olet ennenkin bongannut minut muun muassa pullonpalautuspisteeltä. Silloin pyysit kahville, ja halusin niin kovasti olla hetken kanssasi, että lähdin mukaan ilman rahaa. Panttirahat oli nimittäin tarkoitettu kissojen jauhelihaan. Ymmärtäväisenä ostit minulle pyytämättä cappuccinon. Sinulta putosi pikkulusikka lattialle, ja kahvin jälkeisen pahoinvoinnin kourissa mietin, että tähänkö vielä lapsikin. Pahoinvointi loppui, kun muutaman päivän päästä vähensin kahvinjuontia.

Ah joskus saan sentään nähdä vielä exiänikin. Laitan heidät hoitamaan kissoja. Tässä upeassa vuorovaikutuksessa saan muun muassa kirjoittaa keittiön pöydälle kirjekuoren taakse tärkeän viesti: Pissat ja kakat lapiolla pussiin kerran päivässä. Lapiro löytyy vessasta.

Eron jälkeen olet pyytänyt minua ulkoiluttamaan kissojani kanssasi. En ole saanut lähdettyä, vaikka olisin halunnut. Ulkoilutuksessa olisi sitäpaitsi ollut liikaa vaarantun-
tua. Olin aina pelännyt että kissani söisi kilpikonnaltasi pään irti. Enää et pyydä minul-
ta mitään.

Paniikkikohtauksen jälkimainingeissa lähden kävelemään kotoa. Tulee vähän itkua. Huomaan sinut jo kaukaa. Huomaan teidät jo kaukaa; kuin täydellinen pieni perhe. Miten on näin vaikeaa. Siinä on koirakin. Kerään viimeiset voimat kasaan, ja yritän olla miettimättä likaisia hiuksia. Kyllä voi itkuisilla silmilläkin hymyillä ja sanoa moi. Kyllä sinäkin näit minut jo kaukaa. Silti äänesi on vähän yllättynyt ja innostunut ai moi. En pysähdy, hymyily on tarpeeksi. Se voisi sitäpaitsi olla kiusallista.

Makaan puoli minuuttia sängyllä, jossa on päiväpeitossa sydämenmuotoinen tahra kuukautisverestä, ja itken. Sitten se on hoidettu. Ei ollut paha. Ei ollut paha.

Näen mielessäni näyn koko päivän. Hänellä on ilmavat ruskeat hiukset. Koira on korkeampi kuin omasi. Oliko sittenkin paha. Olimmeko me onnellisia bussipysäkillä. Saatoin sinut kerran linja-autoasemalle. Sanoit, että olen nössö. Odotin laukkujesi kanssa, kun kävit sisällä asemalla. Toit minulle keksin.

Tämä on kamalaa. Tämä kaupunki tekee minut hulluksi. Erot tapahtuvat aina joen rannalla, kuten tapahtuvat ensimmäiset kävelytkin. Kissoja ja kilpikonnia ulkoilute-
taan tuomiokirkonpuistossa. Exien uusilla on aina paremmat hiukset. En jaksaa tätä paskaa enää.

Eromme jälkeen leikkasin unessa peniksesi irti. Säilytin sitä liinavaatekapissani. Ker-
roin tämän sinulle, kun makasimme huoneessasi illan jälkeen jolloin olin jälleen ajatel-
lut, että kerran vielä. *”Hyvä ettet heittänyt pois”* kommentoit rauhallisena.

Siinä sinä nyt sitten olet. Aiemmasta on vuosi. Aiemmasta tuntuu olevan vuosia. Ai-
emmasta on niin kauan kuin olen kuvitellut kestävän teidän rakastelunne sinä yönä,
kun minä nukahdin liian aikaisin. Niin kauan kuin kuvittelin vihani kestävän väkivaltai-
sine ajatuksineen. Kuinka voikaan vihata syvän katkerasti, vaikka oikeasti rakastaa.
En halua olla se, joka vihaa kauniimpaa. Minä rakastin ensin teitä kumpaakin. Sitten
ei ollut enää kumpaakaan, koska ette nähneet kuin toisenne. Minä en nähnyt mitään,
aivot kieltäytyivät uskomasta. Aika oli niin lyhyt ja nopeasti ohi. Aika oli niin lyhyt saat-
tamaan ketään suruun.

*ET RAKASTA MINUA ENÄÄ,
ETKÄ HALUA RAKASTAA
MINUA ENÄÄ. MITKÄÄN
MUUT SANAT SUUSTASI
EIVÄT AUTA. NE KÄÄNTÄVÄT
VAIN VEISTÄ VATSASSANI.*

Hiuksesi ovat ennallaan. En osaa sanoa mitään. En tiedä onko syy vajaa äly, halu esittää kylmää kohtaamisessa vai perhoset vatsassa. Näytät kohdatessamme aina alentuvalta, surulliselta koiralta. Sinulla on varastettu lonkero. Unohda koko juttu. Usko jo; minulle ei kuulu yhtään mitään. Enkä enää saata sanoa suoraan. Älä vittu kysy minulta. Kysy joltain muulta. Kysy häneltä, häneltä haluat kuitenkin kysyä.

Soitat aamuyöllä. Herään puheluun, enkä voi olla vastaamatta, vaikka aavistan, ettei se lupaa kuin pettymystä. Istut kello viiden aikaan joen rannalla puolikkaan valkovii-nipullon kanssa. Tahdot kuunnella kaikki meidän biisimme ja lukea Märta Tikkasta. Runot kertovat ongelmallisesta, raastavasta suhteesta. Ongelmat ovat erilaisia kuin meidän, mutta tunteet ovat samat. Vihaatko siis minua? Haluanko kuunnella tällaista?

*“Mitä enemmän minä rakastin sinua
sitä enemmän sinä epäilit
rakkauttani
Se oli alitajuisesti
uusien ja entistä kovempien koetusten
kohteena
Ja kun se kuitenkin aina kesti
ja vain vahvistui
samassa tahdissa epätoivoni kanssa
jouduit sinä lopulta
aivan suunniltasi*

*Silloin sinä keksit vielä yhden toisinnon —
rakastaa
vielä enemmän
kuin minä*

*Nykyään käsitän täysin
kuinka surkealta
rakkauteni
sinusta tuntuu*

*Joskus
olet haavoittanut minua
sietämättömän kipeästi
ja jo seuraavassa hetkessä
odottanut
että otan sinut vastaan
kuten tavallisesti
halukkaana ja lämpimänä ja alttiina”
(Tikkanen 1978, 90)*

On vavahduttavaa ymmärtää, kuinka sekaisin olemme olleet ja kuinka toisessa maailmassa voisimme olla täydellisiä toisillemme. Tiedät, että seuraisin sinua mihin tahansa. Olen vailla omaa tahtoa ja järkeä. Tässä ei ole mitään järkeä, ja kuitenkin kaikki mitä eniten haluan. Tiedän kurkottavani vain hetkelliseen autuuteen. Puheet ovat puuta heinää, mutta intensiivisyytesi iskee aina, vaikka kuinka kieltäisin. Ei ole voimia vastustaa, ja niin viemme toisemme kotiisi ja hetken kaikki on kuin ennen, niinä parhaimpina päivinä: lämpö ja tuoksuva alastomuus siistissä kodissa, joka voisi olla minun.

Kerron siitä miehestä, ja sinä käsket unohtamaan. Mustasukkaisuuttasi olen odottanut. Luulin, ettemme olisi näin enää koskaan. Väliaikainen onni kerran menetetyn vierellä on upeaa. Se kertoo, että en ole kokonaan unohdettu. Et ymmärrä miksi haluaisin suudella kenenkään muun huulia. Tiedän kyllä, että sinun ovat pehmeämmät. Kun lähdit, en uskonut enää koskaan pääseväni lähelle.

Illalla rakastelemme, kuin ensimmäistä kertaa. Aamulla istut päälläni lattialla, etten hyppäisi alas ikkunasta. Kysymykseni on retorinen. En halua kuulla kuin kieltävän vastauksen. Kun kerrot siitä kesäyöstä Vartiovuorenpuistossa, minä pimenen.

Näen sinut toisella puolen Aurakatua, ja hetkeäkään miettimättä lähden juoksemaan tien yli. Bussit väistävät kyllä. Päässä on pelko, ja toisen päivän krapula kehossa haluaa tarttua mahdollisesti turvaa tuovaan syliin.

Vieressäsi ymmärrän, että se saattoi olla virhe. Et edelleenkään osaa sanoa oikein mitään, mutta se ei haittaa yhtä paljon kuin silloin, kun vielä odotin sinulta rakkautta. Nyt odotukset ovat matalalla ja tuntuu hyvältä, että tulet mukaani Stockmannin yläkertaan katselemaan huonekasveja ja puhut säästä piristääksesi: *aurinko paistaa* ja niin edelleen.

Lounaalla tarjoihtiin hyvää punajuurikeittoa. Se oli päiväni kohokohta siinä ruokapöydässä, juuri terapiasta tullessa. *”Ootko oopperaan menossa?”* kysyt, olet lähdessä pöydästä. Kohokohtaa seurasi ahdistus. Tajusin, että sinun jälkeesi – loppukesästä lähtien – olen pukeutunut vain mustaan.

Seuraavana päivänä luulin sinua kangastukseksi. Toit minulle kouluun pikkuhousuja. Tuntui, kuin mikään ei olisi muuttunut. Kotona kissa huusi, olisin halunnut lukita sen vaatekomeroon.

Odotan, että tiskikone pesee. Odotan, että sinä tulet takaisin, mutta et sinä tule. Kylmyys syö tyhjäksi, ja taju yksinäisyydestä lamauttaa. Et vastaa enää viimeiseen viestiin. Välillä tuntuu, että pärjään. Ne ovat hetkiä, jolloin on vain tyhjyys, ja ajattelen eläväni tyhjän elämän selviytyen loppuun, kuin pelin. Otan lääkkeen, sillä en tahdo herätä ahdistukseen. En haluaisi kirjoittaa. En halua, että nautit siitä, kuinka kerään kaikki voimani tehdäkseeni jotain meidän rippeistämme.

*”Toisin kuin rinnasta, aivoista sydänsuru on löydetty tarkalleen. Se näkyy aivo-
kuivissa samassa kohdassa kuin fyysinen kipu. Aivojen kannalta hylkäämisen ja
puukon piston aiheuttamalla kivulla ei ole eroa.” (Wallenius 2015)*

En halua kuulla, että välität. Et rakasta minua enää, etkä halua rakastaa minua enää. Mitkään muut sanat suustasi eivät auta. Ne kääntävät vain veistä vatsassani.

JOKIRANTA I

Joulukuun oli enää muutama päivä. Päivät tuntuivat rämpimiseltä eteenpäin, aivan kuin olisi saavutus pysyä yhdessä joulukuun asti. Kuin varmistellen jouluruokailun toteutumista olin ostanut kalan ja mädin hyvissä ajoin.

Jätit minut kahvilaan 22. päivän iltana. Kävelin pois tietäen, ettet katsoisi perääni. Kotona ei ollut mitään muuta kuin kala. Kuuntelin veden ääntä lämpöpatterissa ja makasin vain. Seuraavana päivänä halusit tuoda minulle kaikesta huolimatta joululahjan. Ajattelin, että se olisi ok, koska olihan minullakin sinulle villasukat. Toit paketin ovelle. Paketissa oli laastareita.

Jouluaattona olin osastolla A2. Oli kylmää ja hiljaista eikä kukaan puhunut mitään. Joulupäivänä ajattelin, että haluan enemmän kotiin kuin kuolla.

Tapaninpäivänä tulit käymään luonani. Söimme kalan ja palasimme yhteen.

JOKIRANTA II

Olimme ostaneet mansikkalaatikon, jakaneet marjat puoliksi ja jättäneet jääkaappiini. Ennen kahvilaan menoa haimme lounaaksi caesar-salaatit Wiklundilta. Istuimme rannassa portailla. Tuijotin likaisessa vedessä ajelehtivaa mustaa muovipussia. Ei mennä kahville. Miten voi samana päivänä haluta ostaa yhdessä mansikkalaatikon ja erota.

JOKIRANTA III

Illalla oli pikkujoulut. Minulla oli punainen mekko ja oli mukavaa. Liiterissä roikkui sian raato ylösalaisin. Makasin pyyhkeeseen kietoutuneena routaisella nurmikolla. Jotain oli pielessä. Olin tiennyt sen jo viikon. Puhelimessa pakotin sinut vastaamaan suoraan. Itkin autiossa huoneessa sillä aikaa, kun muut juhlivat. Tunne oli kauhua, jota humala vuoroin dramatisoi, vuoroin pehmensi.

Matkalla kotiin kävelit vastaan kävelysillan kohdalle. Sinulla oli syysi. Sitä syytä en tosin olisi halunnut kuulla ollenkaan. Olisitte voineet pitää kaiken omana tietonanne. Viha, hämmennys ja itsesääli laittoivat minut toimimaan.

Tiesin yhden vanhan rakkauden ovikoodin. Se toimi myös viideltä yöllä. Hän ei avannut ovea, sillä nukkui kumppaninsa kanssa yrittäen olla noteeraamatta sitä, että hakkasin ovea ja huusin epätoivoisena postiluukusta hänen nimeään.

Seuraavaksi soitin kaikkiin numeroihin, jotka puhelimesta löytyivät. Varmuuden vuoksi useampaan otteeseen. Maksoimoidakseni surkeuden kävin pissalla exän takapihalla. Pissasin hameen helmalle.

JOKIRANTA IV

Tiesin, kuinka minun täytyisi toimia nähdessäni sinut viimein sattumalta istumassa terassilla jokirannassa. Suljin puhelimen kesken lauseen ja istuin viereesi. Toiminta tuntui kuitenkin mahdottomalta. Ikävä ja kiintymys löivät läpi, ja halusin mieluummin suudella kuin erota. Katselin suutasi, kun puhuit, ja kaikki sanat tuntuivat yhdentekeviltä. En muista mistä puhuit, mutta luultavasti säästä tai hoitokoirasta tai siitä, että kilpikonnasi oli kääntynyt kilvelleen ollessasi poissa kotoa. Täytyi komentaa itseäni puhumaan. En saanut sanoja ulos suustani, ja kun viimein sain, olimme siirtyneet Lidlin eteiseen, jossa kysyit minua huomenna kahville kuin ei mitään. Pudistin itkuisena päätäni. Tämä oli loppu.

NYT ISTUN
KEITTIÖSSÄ YKSIN
TUIJOTTAEN
MUSTAA IKKUNAA.
RADIOSSA SOI
DRAMAATTINEN
ISKELMÄ.

JOKIRANTAV

Tapasimme kahvilan terassilla. Toivoin, että pidättelisit minua vielä kerran, edes vastalauseena alkavan syksyn surkeudelle. Ensin puhuitkin niitä näitä. Pahoinvointi iski jokaisen lauseen välissä. Join kahvia kasvavan pakokauhun vallassa. Tiesin että sanoin itse ensimmäisen sanan, mutta jos olisit sanomatta seuraavan, olisin valmis palamaan entiseen. Tämä pelko hajottaisi minut.

Tällä kertaa sinulla oli uudet sanat. Kysyit, olenko samaa mieltä. Halusin kieltää huutaen, mutta se olisi ollut vale. Kyyneleet alkoivat valua ennenkuin ehdin nousta pöydästä. En haistanut tuoksuasi enää, kun halusimme. Nousin pöydästä, ja kävelin tärysten pois. Peitin selälläni suurimman tunteen ja suuntasin R-kioskille ostamaan tupakkaa.

(JOKIRANTA VI

Jos pyydät kävelylle jokirantaan, en halua lähteä)

Lauauntaina sain sen mitä tahdoinkin. Ensin olin voittaja. Nyt rytmihäiriöinen mytty lattialla. Unohdin laturini luoksesi. Kohtasimme kadulla sateessa. Ojensit laturin. Kohtaus oli nopeasti ohi. Ei ollut paljoa sanottavaa. Poltin tuhat tupakkaa. Olin huijannut kissan kuolemalla latvialaisen viinapullon äärellä kirjaston portailla viideltä yöllä. Olin tullut luoksesi. Olin tullut sängyssäsi.

Nyt istun keittiössä yksin tuijottaen mustaa ikkunaa. Radiossa soi dramaattinen iskelmä. Yskin keuhkoja ulos ja mietin sitä, mitä meidän väliltämme puuttui. En tahdo päästää irti, mutta en tahdo näyttää surua. Sanoit polviesi lähes pettäneen nähdessäsi minut tanssilattialla.

On kuin mikään ei saisi innostumaan. Kaikki musiikki oksettaa. Pyykit lojuvat puhtaina koneessa. On niin likaista, etten tahtoisi istua lattialle. Siivoaminen ei kiinnosta. Elokuva ei kiinnosta. Piirtäminen ei kiinnosta. Syöminen ei kiinnosta. Kävely ei kiinnosta. Sisällä ei kiinnosta. Ulkona ei kiinnosta. Kahvi ei kiinnosta. Tupakka ei kiinnosta, mutta poltan silti parvekkeen oven raosta. Makaaminen futonilla selällään kiinnostaa monta päivää. Välillä vettä. Ei yhtäkään ajatusta.

Töissä huomasin, että silmäluomeen oli jäänyt vessapaperia. Öisin heräsin aina samaan aikaan huomatakseni, etten edelleenkään ollut ostanut lisää yskänlääkettä. Aamuisin kaupunki tuoksui tuhkalta. Oli niin kaunista. Niin vihreää vieläkin. Muutaman

henkäkäs jälkeen ei halunnut enää hypätä ikkunasta.

Nimesi oli kadonnut ovesta. Kirkas valo vasten silmiä tuntui paineena nenässä. Olin niin väsynyt, ja tuulettaminen oli menettänyt merkityksensä lähtösi jälkeen. Kuten huonekalut ja ruoanlaittokin. Ymmärsin, että kananmunaa on vaikeaa paistaa kattilanpohjalla, ja lopetin syömisen hetkeksi.

Toissayönä söin liuskan rauhoittavia. Ei tapahtunut juuri mitään. Nukuin 15 tuntia ja aamulla vähän tärisytti. Viime yönä en sitten enää nukkunutkaan. Heräsin jonkun vierestä, etkä se ollut sinä. Älä ymmärrä väärin. Linnut lähtivät tänään. Älä jätä minua ole kiltti.

”Naiset istuvat ja odottavat täälläkin kalastajia saapuviksi. Odottavat ja odottavat, ikuisesti, kaikkialla.

Olisin halunnut pitää Einar Reuterin kokonaan. Kuin hammasharjan: vain minun. Olen pettynyt kuin lapsi, jolta on viety uusi lelu.

Olisimme voineet olla erottamattomat, kuin Vincent ja Theo (älä naura minulle, Wester), rakkaus potkaisee kuin terässaapas naisen ojaan...” (Liehu 2003, 312)

”Siirsit häitä, Einar, pelästyit, sillä minä... ”polta tämä kirje, mutta minun on sanottava, luulin, meistä voisi tulla un couple, kuin joutsenet, uskolliset, luulin, kaikki viittasi siihen, en ymmärrä – ”” (Liehu 2003, 316)

Näinkö aina meille täällä käy käy käy käy juoksit takaisin sisään laulamaan vaikka olimme jo lähdössä. Minä istuin sillä aikaa toisen sylissä, josta olisi vuosien päästä tuleva kumppanini. Kumppani joka jättäisi kuten sinäkin. Miksi en ansaitse rakkautta. Olenko niin hullu.

”Mutta kun saan hänen kirjeensä , makaan huoneessani, Helsingin kodissani, kolme päivää,

lähdän rannalle – kerron nyt tämän, kenellekään (paitsi Kristianille) en ole ker-tonut-- , ajattelen: heitän kirjeen mereen: haluan nähdä miten muste valuu, teeskentelevät kirjainkoukerot valuvat, koko kauheus haalistuu aalloilla, kuo-lee... ”I am sorry, awfully sorry...”

ja miksi? kuulen Sjunbyn kohisevan kosken (minua palelee, isä), näen sen kiirivien mustatakkisten pääskysten parven, näen vallovan meren joka kietoo kaiken, aivan kaiken, ja menen

menen (tänä yönä) kirjeen seuraksi.” (Liehu 2003, 470)

Älkää helvetti jättäkö kirjeillä. Se on pelkuruutta.

Sinä olit lähtenyt aamulla ennen minua. Pöydälle oli jätetty tuttu ruskea paperipussi. Samassa pusissa annoimme lahjoja toisillemme. Päällä luki teksti avaathan vasta töissä. Ilahduin hieman. Lähipäivät olivat olleet kurjia. Kävelin kaupungin läpi töihin. Keitin kahvia enne kuin avasin lahjan.

Pussissa oli pitahaya ja kirje. Siinä kirjeessä sinä jätit minut.

Olen pudottanut jäiseen jokeen, syönyt paketillisen rauhoittavia lääkkeitä, lukittanut vessaan ja viillellyt ranteita, olen mennyt sairaalaan pelätessäni itseäni, olen kävellyt sängystä yöllä sillalle katselemaan jokea, odottanut uivien sorsien muodostavan minulle viestin, olen karannut nurkan taakse suutelemaan toista, olen sammunut kylpyammeeseen, roikkunut ovesi välissä yrittäen päästä väkisin sisään, olen nukahdannut rappukäytävään, oksentanut alas parvekkeelta, heittänyt tavarasi ulos kotoani, kaatanut lähibaarin kaikki somistetuijat, yrittänyt hypätä ikkunasta, saanut vuoden porttikiellon suosikkibaariin, heittänyt jääkaapin sisällön päin seinää, päätäni on lyöty asfalttiin, minua on heitetty tavaroilla, pankkikorttini on katkaistu kahtia, minut on jätetty taksista keskellä yötä tien reunalle Pansioon oksentamaan, minut on jätetty kirjeellä, jätetty aina uudelleen viisi kertaa vuoden sisällä.

Yritin liian kauan saada sinut takaisin. Yritit liian kauan pysyä kanssasi. Pelkäsit heikkouttani ja epävakauttani. Pelkäsit minun kuolevan, jos lähtisit. Lähdölläsi viimein pelastit meidät molemmat.

LOP PU

Mitä minulla olisi ilman toivoa rakkaudesta. Olisi todella tylsää.

“Tämä tietoisuus itsestä erillisenä yksilönä, tietoisuus elämänsä lyhyestä kaaresta, siitä että on syntynyt vastoin tahtoaan ja on kerran kuoleva vastoin tahtoaan, että on kuoleva ennen kuin ne, joita hän rakastaa tai nämä ennen häntä, tietoisuus omasta yksinäisyydestään ja erillisyydestään sekä avuttomuudestaan luonnon ja yhteiskunnan voimien keskellä, kaikki tämä tekee ihmisen erityisen ja erillisen olemassaolon hänelle sietämättömäksi vankilaksi.” (Fromm 1956, 23)

Soitit lentokentältä, koska koit tarvetta hyvittää tekosi, luulen. Puhelun alussa mietin, että jos pyytäisit vain anteeksi ja haluaisit minut takaisin, ottaisin sinut ilomielin vastaan. Mitä vittua oikein ajattelin. Kun et sanonut mitään siihen viittaavaakaan, aloitin suruni uudelleen alusta.

Luokkatoverini J. Viljasen sanoin: “Kiitos kaikesta. Kiitos kaiken jälkeen.”

LÄHTEET

- Barthes, R. 1977. Rakastuneen kielellä Suom. T. Roinila. Helsinki: Nemo.
- Fromm, E. 1956. Rakkauden vaikea taito. Helsinki: Kirjayhtymä.
- Juntumaa, B. & R. 1984. Rakkaussuhde. Helsinki: Kirjayhtymä.
- L. Onerva. 1908. Mirdja. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- Liehu, R. 2003. Helene. Helsinki: WSOY.
- Schreck, H. 2017. Minä maalaan kuin jumala. Helsinki: Teos.
- Tikkanen, M. 1978. Vuosisadan rakkaustarina Suom. E. Pennanen. Helsinki: Tammi.
- Wallenius, A. 2015. Sydänsurut näkyvät aivokuvassa, puhuminen helpottaa. YLE. 20.1.2015. Viitattu 26.9.2019 <https://yle.fi/uutiset/3-7741470>.